

- J. Jireček, *Staročeské divadelní hry*. Praha 1878.
- J. Jungmann, *Historie literatury české*. Praha 1849.
- F. Kameníček, *Zemské sněmy a sjezdy moravské III*. Brno 1900—1905. *Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století*. Praha 1925—.
- J. A. Komenský, *Ohlášení*. Veškeré spisy XVII. Brno 1912.
- P. Kyrmezer, *Acta concordatae*... [Plavecké Podhradí] 1580.
- P. Kyrmezer, *Confessio fidei et doctrinae*... Hlohovec 1585.
- P. Kyrmezer, *Komedia česká o bohatci a Lazarovi*... [Praha] 1566.
- P. Kyrmezer, *Komedia nová o vávě*... Litomyšl 1573.
- P. Kyrmezer, *Malá biblí, to jest Vyučování mládeže i lidí sprostrných pobožnosti křesťanské*... Olomouc 1579, 1604.
- P. Kyrmezer, [Komedia] o Tobiašovi. Olomouc 1581.
- J. Kučera, *Paměti královského města Uherského Brodu*. Brno 1903.
- J. Máchal, *Dějiny českého dramatu*. Praha 1917.
- J. Máchal, *O dvou českých komediích bibliických z XVI. století*. Věstník KČSN, tř. fil., 1902.
- Z. Nejedlý, *O smyslu českých dějin*. Praha 1953.
- J. V. Novák, *Spor bratří s p. Vojtěchem z Pernštejna v Prostějově r. 1557 a 1558*. ČČM LXV, 1891.
- J. Pilnáček, *Paměti městyse Černé Hory*. Černá Hora 1926.
- A. Pražák, *Dějiny slovenské literatury*. Praha 1950.
- A. Pražák, *Sociální a realistické prvky v Kyrmezerových a v Tesákových dramatech*. Slovesná věda II, 1949, 129—131.
- B. Pukánszky, *Geschichte des deutschen Schrifttums in Ungarn I*. Münster 1931.
- L. V. Rizner, *Bibliografie písomníctva slovenského II*. Martin 1951.
- G. Rollenhagen, *Spiegel vom reichen Manne und armen Lazarus*, 1590. Halle 1929.
- S. Růžicka, *Náboženské poměry na Uherskobrodsku v XV.—XVIII. století II*. Pavel Kyrmezer. Praha 1938.
- J. Skopec, *Sborník skladeb hlavně českobratrských prosou i veršem v kapitální knižovně Svatoútské z let 1580—1612*. Věstník KČSN, tř. hist., 1904, 26 a n.
- Staročeské drama*. K vydání připravil Josef Hrabák. Praha 1950.
- J. Vlček, *Dějiny české literatury*. Praha 1951.
- Z. Winter, *Život a učení na partikulárních školách v Čechách v XV. a XVI. století*. Praha 1901.
- Z. Winter, *Život církevní v Čechách*. Praha 1895.
- T. Witczak, *Gdańska „Tragedia o bogaczu i Lazarzu“ v rękopisze z r. 1643*. Pa-miętnik literacki XLIII, zoś. 1—2, 1952, 574—595.

KOMEDIA ČESKÁ O BOHATCI A LAZAROVI

Kratičce sebraná z evangelium svatého Lukáše v XVI. kap. skrze Pavla Kyrmezerského z Stábnice, písaře radního a obyvatel města Strážnice.

1566

Comedia Eze-

lka / o Bohatry a Lazarovi /

Fratičce sebrana z Ewangeliū s

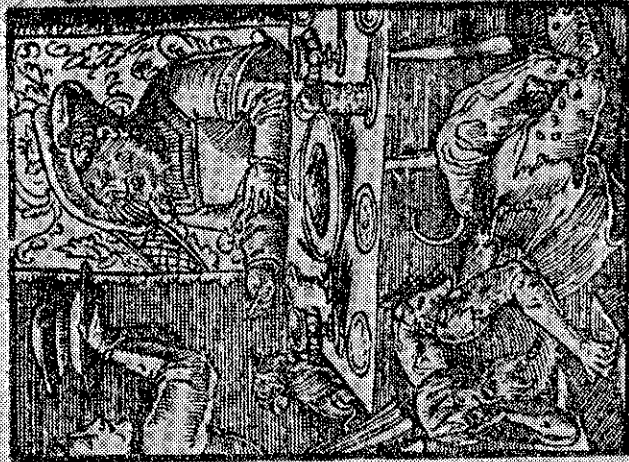
Lukáše / w XVI kap: Strye Pawla Zymca

zeršeho / s Sstibnice / Pýšare Zvaduho / a

Obywatele Hlaska Sorainice. A nyně

novově vydána / Létha

M. D. I. XVI.

Jan Gicinišý.

Obr. 1. Titulný list hry Pavla Kymezera, *Komedia česká o bohatci a Lazarovi* z roku 1556. (Univerzitní knižnice v Praze.)

OSOBY, KTERÉ V TĚTO KOMEDII ROZMLOUVAJÍ

CRESUS, boháč
ANNA, manželka jeho
PARMENO, služebník
SYRUS, pachole
Bratři a přátelé boháčovi
ABRAHAM
LAZAR, žebrák

MICHAEL } dva anjelé
RAFAEL }
KNĚZ PETR, farář
SMRT }
RARASEK } dva čertí
KVASNICKA }

PŘEDMLUVA

1 Bůh věčný, všemohúcí z své milosti
a z přenesmírné své dobrotivosti
rač vašim milostem své požehnání
dátí a v dobrých věcech rozmáhání,
5 abyšte jej mohli právě poznati,
nadevšecky věci vždy milovati,
slova jeho božského plni býti,
v svá srdce a v myslí věrně složiti, /
berouc z něho spásitelné naučení
10 životův svých zde v světě napravení.
Přítom poníženě vaší milosti
prosíme, že s laskavou ochotností
ráčíte nás bedlivě vyslyšeti
a nám v ničem nedáte překážeti,
15 nebo tato tragédia sepsaná,
z gruntu Písma svatého jest vybraná,
kterouž sám Pán náš a milý Spasitel
Ježíš Kristus, všech hříšných vykupitel,
ráčil v svatém Čtení připomínati
20 a v podobenství nám naučení dáti
o člověku znamenité bohatém
a o Lazarovi, jenž byl žebrákem.
O těch dvou nejednostajném životě,
kterak jeden v rozkoši, druhý v psotě

3

25 životy své na světě dokonali,
avšak nejednostajný konec vzali,
jakž o tom dále ráčíte slyšeti,
budete-li však pilně poslouchati.
Pod sem, Jene, můj milý tovaryši
30 a oznam, která jest summa hry naší.

ARGUMENTUM neb SUMMA
vší tragedie /

4
[Člověk nějaký, bohatý náramně,
hodoval na každý den velmi skvostně.
Chodíval také v kmentu, v zlatohlavě,
byl zde na světě u veliké sláve,
35 však na Boha nikdy nepamatoval
a nad chudými se nerád slítoval,
nebo když k němu přišel Lazar nuzný,
žádaje pro Bůh od něho almužny,
jemu hned na krátce nic nechtěl dáti,
40 nébrž ho kázal ven z domu vyhnati.
Vtom něobohý umřel před domem jeho,
jsouc napomenut od faráže ctného,
kterak by se měl k smrti připraviti
a ne jako nevěřící umříti.

45 Když pak umřel, anjelé duši jeho
donesli hned v luono Abrahamovo.
Potom také umřel bohatý člověk,
když živ jsa v rozkošech byl strávil svůj věk,
jsouc v tanci a v kratochvíli najezen,
50 od Smrti jest velmi silně poražen.
A tak bezbožný konec života vzal,
s velikým trápením život dokonal.
S tělem i s duší od dáblův pohřben,
překrutně od nich v pekle jest trápen.]

Konec /

PRVNÍ ACTUS

Cresus boháč mluví:

55 O, jak jsem já člověk náramně šťastný,
mnohým statkem a zbožím obdařený,
neb mám plné všechny kouty, truhlice,
komory, stodoly, sklepy, pínvice
60 zlatem, stříbrem, penězi i mnohými
klénoty, obilím, víny dobrými,
uherskými, rejskými i vlaskými,
divně a nákladně připravenými.

Summou hned v ničemž nemám nedostátku,
ano v žádných mých věcech není zmatku.
65 Tak jsou mé všechny věci spůsobené
a pravým pořádkem divně zřízené,
že by člověk toho lépe žádati
na Pánu Bohu nemohl vinšovati.

70 Manželka šlechetná, krásná a věrná,
od samého Pána Boha mi dána,
dítky pobožné a čeled poddaná,
hned jakoby naschvál byla vybraná,
mnoho vinic, rolí a luk v hojnosti,
koní, volův, krav, ovec, vepřů dostí.

75 Protož se z toho musím veseliti
a již dnes právě sobě povoliti; /
spustíc s myslí všeliké fresování,
poroučím chudým příliše starání.
Netřeba mi se víc o to rmoutiti
80 a tudy svému zdraví ublížiti.

Zdalíž nemám všeho dobrého dostí,
musím požívatí toho s radostí.
Ale kde jest má najmilejší Anna,
nad všecko mé zboží vzácnější sama?

Anna, manželka

85 Proč mne, panáčku, ráčíte volati,
což mi pak nyní chcete rozkázati?

Boháč paní objímá a dí:

Pod sem, ty mé přemilé potěšení,
(Anna, srdce mého obveselení.

Přemoz mi dnešní den se radovati,
90 neb jsem umínil teprv hodovati,
s radostí užívati statku svého,

v němž není nedostatku nižádného.
Nebo, co člověku statek prospívá,
když ho podle své vůle neužívá?

Anna, manželka

95 O, můj panáčku jediný a milý,
prosím, slyšte mne na malíčkou chvíli. /
Pán Bůh nám proto ráčil zboží dáti,
abychom ho uměli užívatí,

100 ani k rozkošom světa, rozpustilostem,
ale ke cti, k chvále jemu samému,
také k užítku bližnímu našemu.

Boháč

Kýž to nešťestí, paní, tak nového,
ano velmi do tebe již divného,

105 žes' nyní tak učiněna nábožná
a mému rozkazu ve všem odporná?
Však nebylo toho nikdá slýchati,
aby mi kdy měla odporovati.

Anna, manželka

110 Nic to jistě nového, pane, není,
neb Pán Bůh v člověku hned srdce změni
a časem se zpravuje po vůli své,
aby mohl rozeznati dobré i zlé.

115 Nebo jsem na kázání dnes slyšela,
o čemž s počátku s vámi jsem mluvila.
Statek od Boha člověku se dává,
ne aby marně užíval, co zbývá,

ale aby byl upřímým vládařem,
podlé vůle boží věrným šafářem, /
nouzí trpícím z toho uděli

120 a z své věrné práce s chudým se zděli,
který k starosti nemůž pracovati
a rukama živnosti dobývati.

Boháč vskakuje paní v řeč a dí:

Aj, nech k čertu kázání takového,
neb již nemohu poslouchati toho.

125 By ty raději do kuchyně táhla
a co jest potřebného, přichystala.

(Boháč s hněvem do domu jde.)

Paní sama mluví:

Nemohu se tomu dost nadiviti
a na to tak dostatečně mysliti,

130 co jest mému pánu na mysl přišlo,
srdce jeho pojednou podvrátilo,
že sobě tak neústupně předsevzal,
aby dnes mimo obyčej hodoval.

Však prve mnohokrát dost vesel býval,
kollací a kratochvíle strojíval.

135 Jak velmi často pankét strojí skvostný,

však při tom nebyval nikdy tak zlostný.
Tak se nyní náramně všecek změnil,
hned jako by již sám při sobě nebyl.

Jistě to činí proti nějakému

140 neštěstí a pádu znamenitému. /

Pán Bůh rač všecko v dobré obrátiti
a svou milostí nám přitomen býti.

Ale půjdu, jeho rozkaz naplním,
a co mi rozkázal, to hned učiním.

*Boháč, jdoucí z domu, mluví
k paní s hněvem:*

145 Aj, ještě' se nemohla nakázati,
čas daremnému tlachání přestati?

(Paní jde do domu.)

Boháč volá služebníkům a dí:

Huj, kde jste, moji služebníci-věrní,
a mne vzdýcky ve všech věcech poslušní!

Parmeno, služebník

150 Teď jsme, pane, račte nám rozkázati,
hotoví jsme hned všecko vykonati.

Syrus, pachole

Pane, račte nám jedny oznámiti
cožkolivěk od nás má činěno býti.

Boháč

Dnes jsem umínil právě vesel býti,
s přátely svými sobě povoliti.

155 A protož vám teď spolu oznamuji,
anobřž také přísně prikazuji, /
abyšte hned podlé rozkazu mého,
což jest k takovým věcem potřebného,
pořádně a pilně hned přichystali
160 a mne potom v ničem-neobmeškali,
chcete-li lání a bití ujíti
a na sebe dobrého pána míti.

Parmeno

Pane, bez meškání chceme činiti,
což jste koli ráčili poručiti.

*Skonává se první actus
a troubí zhůru.*

DRUHÝ ACTUS

Lazar žebřák přijde k boháčovi a dí:

165 Ó, pane milostivý, vaše milost,
rač vzhlédnouti na mou velikou bídnot,
kterouž já nebohý musím trpěti,
v přeřěžké nouzi a psotě bydleti.

170 Račte mi, pro Pána Boha milého,
z milosti dáti penízka malého,
za nějž bych sobě chleba mohl koupiti
a lačný svůj žaludek nasytiti. /
Pán Bůh bude vaše odplata hojná,
blahoslavená Trojice důstojná.

Boháč s křikem:

175 Aj, kdo sem pustil tohoto žebřáka,
tak hanebného, mrzkého-člověka?

Což padouch nemohl vně nyní zůstatí,
mně v domě mém při pokoji nechati?
Nic já zhola o takové nestojím,
180 neb se jich dost zdaleka velmi bojím,
abych se od nich také nenakazil,
tím způsobem svého se zdraví zbavil.
Služebníci, hned ho odtud vyžente,
ať ke mně víc nechodí, napomeňte!

P a r m e n o. žene Lazara ven a dí:

185 Táhni odsud, s ničemným mrzkým knotem,
mohls' poseděti za některým plotem,
aneb mi hned přes tento kyj přskočíš,
až se několikrát po něm zatočíš!

L a z a r vyhnáný, lehší před domem na hnoji, dí:

190 Ó, Bože milostivý, nás všech otče,
všech věcí v tomto světě mocný tvorce,
račíš na mne milostivě patřiti,
aspon již takové psoty zbaviti, /
neb se trápím vpravdě těžce náramně,
jsouc na světě živ převelmi bolestně.

P a r m e n o

195 Ach, nebožátko tento člověk nuzný,
od mého pána žádal jest almužny,
ale pán se na chudinku rozhněval,
z domu nebokého vyhnati kázal.
Bylo mi ho vpravdě líto samému,
200 divajíc se trápení tak těžkému.

(Musil sem se též k němu přísně míti,
když ho pán kázal z domu vypuditi.
Jistě bych mu sam raději peníz dal,

abych se toliko na to nedíval,
205 kterak nebožátko velmi naříkal
a ku Pánu Bohu žalostně volal.
Ale však ho psi více lítovali,
neb na nohách jeho vědy lízali.
Němohouce mu jiným posloužití,
210 chtěli vždy jeho bolestí skrotití.]

(*Služebníci na stuol strojí.
Dva čertí s sebou rozmlouvají.*)

K v a s n i č k a, čert první, dí:

Ach, bratře Rarašku, zle se nám vedlo,
že nám dnes hned nakrátce nic nesesdlo. /
jistě jsme celý den darmo číhali,
jako vztekli psi sem i tam běhali,
215 abychom byli někoho podvedli,
[k nešlechtnostem a k hříchu navedli.

R a r a š e k, druhý čert, dí:

Nestaraj se, Kvasničko, bratře milý,
nezdarilo-li se nám dnešní chvíli.
Musíme nepojednou hned zoufati,
220 ale již pilněji na to číhati,
bychom mohli někoho podskočiti,
jiným způsobem k tomu přikročiti,
nějaké zvětinky dnes uhoniti,
lidí od dobrého k zlému skloniti.
225 Zdalíž toliko jeden způsob známe,
kterým se o to pokusiti máme?

(*Tuto R a r a š e k nose čimuchá, jako by
nějakou vůni učil, a dí:*

Ale jaká mi to v nos vůně přišla?

Nevím, odkud tak lahodná chut vyšla.
Číjí, že něco chutného pojíme

230 a dobrého trůnku se dnes napíme.

Ba, vpravdě mi se zdálo v noci o tom,
jakož sami dva dobře zvíme potom.

235 Vím člověka převelmi bohatého
a na chudé lidi nelaskavého, /

240 kterýžto dnes umínil hodovati,
musíť nás také na kollací zvatí.

Ba dobřet se sami k němu pozveme,
třebas nezvaní k němu hned půjdeme.

14

Kvasnička

Stul kvík, bracho, a nežvi o tom mnoho,
240 třeba-liť tak zjevně pronášet toho?

Kdyby naši tovaryší zvěděli,
s námi by pik spolu hned míti chtěli.

Hle, Rarašku, boháč se k nám strojí jíti.

245 Musíme jemu s cesty ustoupiti
a zdaleka jeho píně šetriti,

co s přátely svými chce puosobiti,
neb jsem slyšel, že pro ně chce poslati.

Vím, že s nim budou všickni hodovati.

(Čertí na stranu ustupují.)

Boháč dá k služebníkům:

Služebníci, již-li jste pohotově
250 zpravili podle rozkazu bedlivě?

Parmeno

Pane, již všecko máte přistrojeno,
tak, jakž teď od vás bylo poručeno.

82

Syrus

Račte, pane, jedny k stolu sedati,
podlé líbosti své nám rozkázati. /

255 Nechceme dnes v ničemž odporní býti,
než což rozkážete, chceme činiti.

15

Boháč

{ Parmeno, hned dojdi pro mé přátele,
pro všecky příbuzné, i pro mé bratry!

Pros, ať nemeškají ke mně přijíti,
260 chtějí-li dnes se mnou veseli býti.

Parmeno

Hned, pane, pro všecky napořád půjdu
a bez meškání je s sebou přivedu.

Boháč sedá k stolu a dří:

Pacholátko, kaž jídlo na stůl dáti,
natoč vína, kaž štědře nalévati!

265 Kdež jsou trubači, hudci, bubeníci,
púzonafi, varhaník i muzíci?

Ať všickni vesele k stolu zahrají,
nechtž hřuru troubí, bubnují, zpívají!

270 Již teprv mi se líbí živu býti,
na tomto světě sobě povoliti.

Po smrti nebude žádná radosti,
než trápení a všeliké tesknosti.

Kde jest Anna, má přemilá manželka,
má kratochvíle a rozkoš jedinká?

Pani dří: /

275 Ó, můj pane, co chcete rozkázati?

Po vaši vůli se má všecko státi.

16

6*

Boháč

Sedni ke mně, mé milé utěšení,
však bez tebe nemám obveselení.
Teď spolu nyníčko jezme a píme,
280 s přátely milými se dnes radujme,
vypustíce s myslí všecky starosti.
Aj, však máme všeho dobrého dosti!

*Lazar, před domem ležící, dí
k Parmenovi:*

Ó, můj mládenče přemilý, jediný,
285 prosíš svého pána ode mne nyní,
ať ráčí pro Pána Boha poslati
něco drobtův, kteréž budou padat
z stola jeho milosti pána tvého,
ku posílnění mého těla mdlého.

Parmeno

Hned, Lazare, jakž se domu navrátím,
290 rád míle to mému pánu oznámím.
Byť mu jakžkoli proti mysli bylo,
však vím, že Pánu Bohu bude mílo.

Lazar

Pán Bůh rač tobě odplata dnes býti,
že jsi hotov to pro mne učiniti. /

17

Boháč

295 Proč moji hosté tak dlouho meškají?
K obědu přijíti nepospíchají?

Parmeno, navrácuje se, dí ku pánu:

Jakž jste rozkázali, vše jsem vykonal,
přátely a bratry k obědu pozval.
Řekli všickni bez meškání přijíti,
300 chtějí míle pro vás všecko činiti.

Než toto vám ještě mám oznámiti:
Ten chudý žebrák vás kázal prositi,
abyšte k posílnění těla jeho

poslali drobtův teď z stola vašeho,
305 kteréž, jakž vidíte, na zem padají,
služebníci a psi po nich šlapají,
neb nebohý již skůro hladem umřel,
velikou mdloubou byl by hned zcepenel.

Boháč, potrhaje se na Parmeno, dí:

Táhni k čertu, ničemný služebníče,
310 daremný a všetečný potvorníče!

Vždycky se bez potřeby poslem děláš,
uživeš někdy poselství, to shleďáš.
Poněvadž ho pak tak velmi lituješ,
pročěž ho pak svým statkem nedaruješ? /

18

Přátelé boháčovi jdou, říkájice:

315 Zdaříž vám Bůh a rač vám požeňnati
těch darův, kteréž máte přijímati.

Boháč

Bůh, daj, zdraví byli! Páni, vás vítám,
vám zdraví a všeho dobrého žádám.
Račte se k mému stolu posaditi,
320 se mnou jísti, pítí, veselí býti!

84

P ř á t e l é boháčovi:

Jakž rozkážete, tak činiti chceme,
neb takového přátelství vděčni jsme.

Boháč

Dnes nechťe více pro mne činiti,
než sedíc se mnou dobrou vůli míti.

(Boháč s přátely hoduje.)

*Skonává se druhý actus
a troubí zhůru*

TŘETÍ ACTUS

*Smrt s lučištěm jde k boháčovi
před stůl a dí:*

325 *Ó, člověče ubohý, velmi bídný,
pomni na to, že jsi se všemi lidmi /
z bláta stvořen nahý, k tomu smrtedlný,
a mně již v moc skrže hřích uvedený!*

330 *Nemohls' se nad žebrákem slitovati
a jemu z svého stolu drobtův dáti?*

*Však by tobě tím zhola nic ubylo,
ale by tvého statku víc přibylo,
neb by shromáždil poklad na výsosti,
v té přerozkošné nebeské radosti.*

335 *A protož, poněvážs' nemilosrdný,
k chudým lidem nelitostivý, tvrdý,*

*(Smrt natahuje lučiště na boháče,
jako by ho chtěla zastřeliti, a dí:)*

*aj hle, musíš hned na místě umřítí,
konec života na tento čas vzítí.*

Boháč s leknutím dí:

340 *Ký to neštěstí? Což to tak divného
a ode mne prvé nevidaného?*

*(Kdo jsi, ty potvoro, tak velmi hrozná,
žádnému stvoření v světě podobná?*

*Oznamíš mi, jaký to jest obchod tvůj
a pověz mi, jaký jest úmysl tvůj,*

345 *žes' směla tak svobodně ke mně jíti,
co by mne chtěla pojednou požití?)*

Smrt dí: /

20 *Již já z tvých řečí rozuměti mohu,
jak ty se čistě důvěruješ Bohu
a kterak na přikázání jeho dbáš,*

350 *na slovo svatě boží se vyptáváš.
Poněváž o mně zhola ted nic nevíš,
aniž mne také poznati neumíš,*

*(Smrt opět natahuje lučiště,
jako by chtěla střeliti, a dí:)*

*protož já tebe hned tomu naučím,
kdo jsem a co jsem, ted krátce oznámím:*

355 *(Já jsem paní Smrt, konec všeho zlého,
k tomu počátek mnoho dobrého,*

*nebo kdo zde na světě jest v úzkosti,
trpí bídu, psotu, nouzi, těžkosti,*

*takovému já hned konec učiním,
360 těžkosti a žalosti jeho zbavím,*

*pomohouc mu do života druhého,
věčného, také blahoslaveného.*

*Já jsem Smrt: za hříchy odplata hrozná,
jsem silná náramně, ukrutná, mocná.*

365 *Mněť jest poddáno stvoření všeliké,
ptactvo, ryby, k tomu zvířata také,
ano, k tomu napořád lidé všickni,*

papež, císař, král, potentáti mocní,
 kardinalové a patriarchové,
 370 kurfirštové i arcibiskupové, /
 arciknížata, knížata i páni,
 hrabata, rytíři spolu s zemany,
 měšťané, sedláci, kupci s kramáři,

21

(S m r t se zasměje)

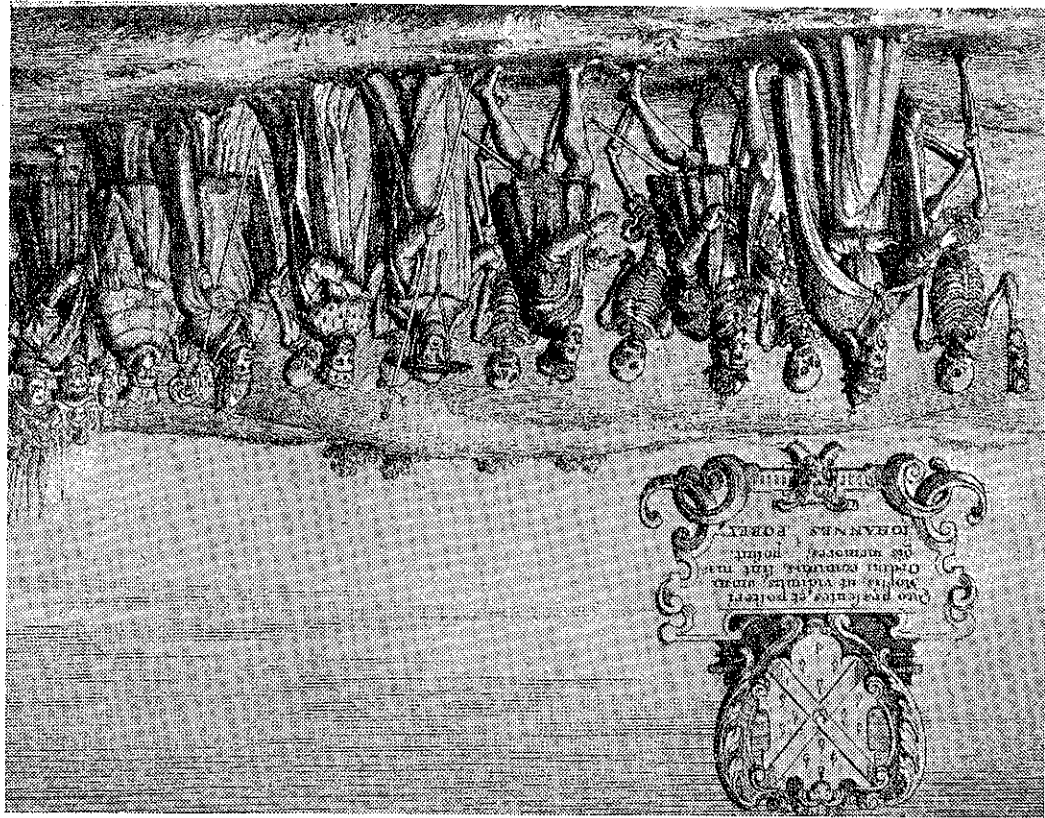
375 ha, ha, ha: ať se čistě daří!
 Najsvětější, najneptěmoženější,
 najjasnější, spolu najstatečnější,
 urození, slovůtní, také moudří,
 mocní, ukrutní, krásní, zlí neb dobří,
 380 kněží, žáci, učení neb hloupí,
 bohatí, chudí, pyšní, štedří, skoupí,
 muži, ženy, mládenci, malé děti,
 panny, vdovy, baby i staří kmeti —
 summou, co se toliko na světě hne,
 385 jest poddáno převeliké moci mé.
 Předě mnou se jistě žádný neskrýje,
 také mne z domu svého nevybíje.
 Neschová se na zámku ani v městě.
 Najdu každého v domě nebo v cestě,
 v sklepě, v komoře i také v světnici,
 390 ve dvoře, v boudě, v poli, na ulici.
 Umímť já každému rohy sraziti
 a rychle na obrácení zkaziti.

Co jest na světě bylo mužův silných,
 krásných, múdřých, bohatých, také slavných /
 395 Kdybych je měla pořád jmenovati,
 bylo by jistě líto poslouchati.

[Kamž jsou se pak všickni spolu poděli?
 Hned jako by nebyli, tak zmizeli.

22

88

Obr. 2. Tamec smrti z roku 1651. Rytina V. Hollara. (Podla fotokópie v Divadelnom oddelení Národného múzea v Prahe, č. inv. 323/48.)

89

B o h á č d í:

Od koho jsi pak té moci dostala,
400 aby nad vším stvořením panovala?

S m r t d í:

Bylo by o tom mnoho co mluvíti
a snad by nám den nemohl postačítí,
ale aby hned krátce o tom věděl
a mou řečí se již zpraviti uměl:
405 Pán Bůh pro lidské hrozné probřešení
poddal jest mé moci všechno stvoření,
abych vás trápila vředy, hlízami,
pryskýři i rozličnými ranami,
bolestmi divnými a ukrutnými,
410 nemocmi těžkými, neslýchanými

B o h á č s třesením d í:

Ach, co jsou tvé řeči velmi odporné,
každému člověku k slyšení hrozné!
Mohlas' k čertu s nimi tam vně zůstatí
a mně v této kollaci pokoj dáti.
415 Zdalíž není chudých, nemocných dostí,
kteříž tebe volají v své žalosti? /
Takových můžeš radší navštíviti
a jich přetěžkých bolestí zbavití:
an ted před mým domem žebráka najdeš,
420 pročez radší nad nim se neslituješ,
aby se více na světě netrápíl,
v úzkosti a v chudobě se nemučíl.
Platí, že on vděčnější bude toho,
aby byl prost trápení tak těžkého.

S m r t d í:

425 Medle netřeba mne tomu učítí,
vímt' já lépe než ty, co mám čínítí.
Když jeho hodina poslední přijde,
za toť slibuji, že také neujde.

B o h á č d í:

Milá Smrti, prosím, zanech mne nyní
430 a neruš tohoto obveselení.

S m r t d í:

Muožeš sobě maličko povolití,
ale nedlouho, na to hled pomnětí!
Já ted k tomu žebráku jedno dojdu
a na tvou přímluvu hned k němu půjdu,
435 neb se přibližuje jeho bolesti
konec, musím ho k radosti přivesti.
Však když ty se toho najměň naděješ,
hned mne zase v patách tu mítí budeš. /

(Smrt jde od boháče.)

B o h á č k přátelům d í:

Aj, ký čert mi to strašidlo nahodil,
440 an bych raději viděti hned zvolil
nevím co. Ale již toho zanechme,
na to hrozné strašidlo zapomeňme!
Raději tuto jezme a hodujme,
píme čisté a spolu se radujme!
445 Jdi, Parmeno, nalej dobrého vína,
a to nám hned bude lepší novina!
Musíme každý rumtruňk plnou pítí
a ten buď tam, kdo nám nechce splniti.

450 Ó, milé víno, kdo tě bude pít,
poněvadž všickni musíme zemřít!
Ale prve než k nám Smrt zase přijde,
tento koflík několikrát obejde.
Hledme se, milí bratři, posilnití,
abychme ji dnes mohli odepřítí.
455 Služebníci, vrata pevně zavřete
a Smrti sem do domu nepouštějte!

P a r m e n o *dí:*

Kteréhož nalévati rozkážete?
Aneb které se vám líbí, oznamte.
Chcete-li uherského neb rejského,
460 však máte v hojnosti všelijakého. /

25

B o h á č *dí:*

Již jsem, slyšiz, tobě poručil toho,
aby naléval vína nejlepšího!

P a n í *s třesením* *dí:*

Ach, zlatý panáčku, tak jsem se zlekla,
skůro jsem onéměla i ohlechla.
465 Všecka jsem se co osyka ted třásla,
když jsem Smrti mluvíti poslouchala.
Ach, pane, není tu žertu žádného,
neb jistě znamená něco hrozného.

B o h á č *dí:*

Ó, coš ty, milá ženo, tak mistrná
470 a již také nepotřebí nábožná?
Chceš-li kázati, do kostela jítí
můžeš, tam kaž, jak dlouho budeš chtítí.
Již by ty mne skůro více strašila

92

nežli Smrt sama, když se mnou mluvila.
475 Ba, vpravdě lja jsem drobet přestrašen
a na mých oudech všech nemálo zemdlen,
ale musím již na procházku jítí
a tam něco málo se prověřití.
Milí přátelé, račte se mnou jítí,
480 v rozprávkách kratochvilných čas zmařití,
aby mne ta tesknost málo zminula
a velmi těžká chvíle pomínula. /

26

P ř á t e l é *boháčovi:*

Jistě to rádi chceme učinití
a s vámi nyní na procházku jítí.
(*Boháč jde na procházku s přátely svými.*)

K v a s n i č k a *čert šepce boháčovi v ucho, a dí:*

485 I co ty na takové klevety dbáš?
Budeš ještě dlouho živ, jak sám shledáš.
Můžeš dobře mě rady užívatí,
bez starosti vesele hodovatí.
Nech se jímí lidé, chudí, starají,
490 kteříž zhola již nikdež nic nemají,
ale ty máš všeho dobrého dostí,
užívaj raději, co máš, s radostí.

Skonává se třetí actus a troubi se

Č T V R T Ý *ACTUS*

L a z a r, *ležící na hnoji, dí:*

Ó, najmilostivější Pane Kriste,
všech zarmoucených potěšení jisté,
495 kterýžs' umřel pro naše prohřešení,

93

z mrtvých' vstal pro naše ospravedlnění,
račiž mně hříšnému milostiv býti
a trápení těžkého polehčiti! /

27

Syrus dří:

500 Bože, co jest těžko v tomto světě
tak býti v chudobě, v nouzi a v psotě,
jako teď Lazar vši pomoci zbaven,
právě v sírobě ubohý postaven!

505 Ano, radší bych sobě chtěl zvoliti
náhlou smrtí s tohoto světa sjítí,
nežli tak nuzně a psotně živ býti
a co zavřžený pes se trápiti.

Ale medle, *Parmeno*, pod tam se mnú
k onomu Lazarovi ubohému,
kterýž teď před našimi dveřmi leží.

510 Ano, všickni od něho hned pryč běží,
žádný člověk v ničem ho nelituje,
aniž ho slovečkem kdo potěšuje.
Jak se, nebožátko, náramně mučí
za to mám, že již hned vypustí duši.

Parmeno dří k *Syrusovi*:

515 Běž hned ku panu faráři našemu
a pros velice, ať hned přijde k němu,
aby mu z slova božího pověděl,
kterak by se k smrti přistrojiti měl,
aby chudínka tak bez potěšení
520 neumřel a nepřišel o spasení.

28

Syrus dří: /

Vpravdě, milý bratře, dobře mi radíš,
hned tam půjdu, jakž o tom sám dobře víš.

94

Parmeno dří:

Jdiž spěšně, dokudž pán domu nepřijde,
a řekni, ať bez meškání s tebou jde.

Syrus přijde k knězi *Petrovi* a dří:

525 Pane faráři náš milý, ctíhodný,
prosim velice, podte se mnou nyní
tam k jednomu žebráku ubohému
a ode všech lidí opuštěnému,

530 kterýž se hned strojí teď umíratí,
časnou smrtí s světa se odebratí.
Račtež ho z slc va božího naučiti,
kterak by mohl věčné smrti ujíti.

Kněz *Petr* dří:

Dobře, synáčku, chci tak učiniti
a bez meškání za tebou přijíti.

Přijdouce k Lazarovi, dří mu:

535 Bratře v Kristu, rač tě Bůh posilniti,
aby v víře Kristově mohl umříti!

Věř silně, že tě Pán Kristus vykoupil,
když jest smrt těžkou na kříži podstoupil
a svou svatou krev za nás všecky vylił,

540 aby nás hříšné s Bohem otcem smířil, /
hněv otce svého sám od nás odvrátil
a nám stracenou spravedlnost navrátil,
neb jsme byli znamenití hříšníci,
k tomu boží velicí protivníci.

545 Tak jsme upadli v hněv jeho veliký,
v bídu, psotu, nedostatek všeliký,
hříchu, smrti, dáblu v moc jsme poddání,

29

nesouce jich ukrutné panování.
A z toho nemohli jsme vyklouznouti,
550 ani z té služby sami vyniknouti,
ale Kristus se nad námi slitoval
a naše hříchy všecky na se přijal,
podstoupiv pro nás hříšné zlořečení,
bychom zlořečenství byli zbaveni
555 a převedl k sobě z života časného
do věčného a blahoslaveného,
abychom s ním na věky přebývali,
neskonale radosti užívali
se všemi svatými vyvolenými,
560 také s anjely, duchy přecistými,
na tvář boží ustavičně patřice,
bez ustání s nimi se radující.
Ačť se zdá, žeš' milosti boží zbaven,
protožeš' v chudobě zde byl postaven,
565 však Pán Bůh velmi se stará o tebe
a chce tě mítí v nebesích u sebe, /
nebo jakž duše z tvého těla vyjde,
s anjely do radosti věčné půjde.
Toliko tomu hled věřiti silně.

30

Lazar dī:

570 Věřím nepochybně a neomylně.

Kněz Petr

Pán Bůh rač tebe v víře posílniti
a podlé víry tvé věčně spasiti!

Lazar

Amen, Bože otče, rač mi to dáti,
abych se již k tobě mohl dnes dostatí!
575 Tobě samému svou duši poroučím,

96

neb již s tohoto světa jíti musím.
O Jezu Kriste, milý Spasiteli,
všechných v té věřících Vykupiteli,
račíš mi všecky hříchy odpustiti
580 a rač mé dušičce milostiv býti
a jí dnes v své svaté ruce přijíti,
nebs' mne, Pane, račil sám vykoupiti.

(Lazar, roztahuje se, umírá-těše.)

Kněz Petr dī:

Kriste, daj mu odpočinutí věčné,
s sebou v radosti nikdy nekonečné!

Parmeno a Syrus /

585 Pane Bože, račíš i nám to dáti,
abychom se k tobě mohli dostatí!

31

Kněz Petr dī k Parmenovi:

Medle učijte skutek milosrdný,
který vám někdy můž býti prospěšný.
590 Doneste ubohého k pochování
na krchov k věčnému odpočívání.

(Lazara nesou k pohřbu.)

*Michael a Rafael, dva anjely, nesou duši jeho
Abrahamovi říkájice:*

Abrahame, otče náš, teď neseme
dušičku, kterouž tobě poroučíme,
neb jest tebe vždy věrně milovala,
pílně přikázání tvých ostříhala.
595 Račíš jí k sobě v své lúno přijíti,

7 Pavel Kyrmezer: Divadelné hry

97

jakžs' ráčil všem věřícím zaslíbiti,
v radost a k odpočinutí věčného
všem věrným z počátku připravenému.

A b r a h a m přijímá dušičku, dí:

Pod sem, dušičko věrná, vyvolená,
600 krvi syna mého draze koupená!

Přijmíš korunu království věčného,
od věku všem věrným spůsobeného,
neb se má slova nemohou zrušiti,
ale věčně pravdomluvná zůstati. /

605 Spíše všecko mé stvoření zahyne,
nežli mé nejmenší slovo pomine.

Slíbil jsem každého k sobě přijíti,
kterýž silně ve mne bude věřiti,
aby věřící se mnou přebývali,
610 bez přestání se mnou se radovali,

v radosti mé nebeské rozkoš maje,
se mnou na věky věkův přebýváje,
kdežto nebude zámurku žádného,
ale užívání všeho dobrého,
615 nebo člověku není ta věc možná

na to mysliti a není podobná,

aby to mohlo býti vysloveno,
co u mne v nebesích jest připraveno

těm všem, kteříž budou ve mne věřiti,
620 po cestách mých ustavičně choditi.

P a r m e n o a S y r u s, jdouce od pohřbu, dí:

Ale snažně již do domu pospěšme
a pánu našemu se hned ukažme,
aby na nás nemohl poznati toho,
že jsme pohřbili člověka chudého,
625 kteréhož dnes z domu vyhnati kázal,

aby mu žádné almužny nedával,
nebo jakž by při nás nějak to seznal,
jistě i nás by z svého domu vyhnal. /
Tak jest velmi zlý, skoupý a ukrutný,
630 žádnému člověku neužitečný,

radší na marnost bude nakládati,
co by měl chudému pro Boha dáti.

Ale Bůh toho bez pomsty nenechá,
než do jistého času ho zanechá.

635 Potom nebude-li chtíti poznati,
toho shovění věděně přijímati,
jistě mu všecko bude nahrazeno
a mnohém větší trápení přidáno.

S dábly v pekle věčně musí bydletí,
640 v neuhasitelném ohni hořeti.

*Skonává se čtvrtý actus,
zháru se troubí*

PÁTÝ ACTUS

B o h á ě, jdouci z procházky, dí:

Ale nevím, co se mi nyní stalo,
neb se již vpravdě fresuji nemálo.

Tak se té přísery vždycky strachuji,
až se mne všickni smyslové zbavují.

645 Ale ký čert já sobě tak počínám,
aneb jakou těžkost na srdci mívám?

Ký čert se tak hrubě strachuji toho,
co se toho strašidla bojím mnoho? /

650 Zdalíž nejsem mocný, bohatý dosti,
majíc zlata, stříbra, peněz v hojnosti?

Nejsnáž mi po lékaře hned poslati,
kdyby mi se co zlého mělo státi.

A protož již já to z své mysli spustím,

žádných teskností na se nedopustím.
655 Kde jest má najmilejší paní Anna,
má rozkoš a milostnice jediná?

Syrus běží pro paní a dí:

Paní, slyšte, pán vás kázal volati,
nevím, v čem vás ráčí potřebovati.

Manželka dí:

Teď sem, panáčku, račte rozkázati,
660 po vaší vůli se má všecko státi.

Boháč dí:

Dnes sem umínil právě vesel býti,
těch zbytečných starostí se zbaviti,
a protož prosím, že mnou nepohrdáš,
se mnou tanečiček nebo dva vykonáš.

Manželka dí:

665 Ó, panáčku jediný a mně milý,
ráda vám dnes všecko učiním k vůli.

Boháč dí k příteluum:

Přátelé milí, též za mnou tancujte,
napořád všickni se mnou se radujte. /

35 (*Tuto se k tanci hrá. Boháč tancuje a přátelé jeho za nim.*)

(*Smrt boháče strelou uhodí, až na zem padá*
a přátelé utíkají, řikajíce:

Ha, ha, tu není našeho zůstání,
670 ale strojmež se všickni k utíkání,

aby nás také Smrt nezastřelila,
spolu s tím boháčem neporazila.
Nechcem již s ním víc tak veseli býti,
hledmež radši za času odsud jíti.

Boháč, ležíc v útrapách, křičí:

675 Ach, ach, nestojte, auvech na mé hoře,
ach, zdá mi se, že jsem upadl do moře.

Smrt k boháčovi dí:

Slyšels, že sobě můžeš povoliti,
však nedlouho, měls' to v paměti mítí.

Boháč k paní dí:

Aj, pošli k doktorovi a k lékáři,
680 ať sem přijdou všickni apatekáři.
Nechci hned v ničem peněz litovati,
byť jedny při mně mohli prospívati.

Smrt dí:

685 Třebas pro všechny barvíře hned pošli,
byť pak čarodějně baby sem přišly, /
než coť všickni prospějí, to ty hned zviš,
prospějí, však aby scepenél tím spíš.
Nebo proti převeliké moci mé
v zahradách neroste koření žádné,
aniž přede mnou žádný neostojí.

Boháč dí:

690 Tak-liž se tebe všickni lidé bojí?
Přineste mi hned sem všechny truhlice,
zlato, stříbro, kde jsou mé pokladnice?

Všecko já teď dám, milá Smrti, tobě,
nepočínaj již tak ukrutně sobě.

Smrt se směje a říká:

695 Ha, ha, ha! Cos' se velmi brzo zbláznil?
Bojím se, aby mne tím neošálil.
Co mněs, že já dbám na stříbro, na zlato?
Tak sobě všecko vážím jako bláto.
Bych chtěla od každého zlatých vzítí,
700 mohla jsem velmi dávno zbohatnoutí.
Kolik osob již na světě zemřelo!
Byl se od nich jen po penízi vzaló,
hádej, jak bych již mnoho peněz měla!
S císaři bych na ně nefrejmarčila.

Boháč říká:

705 Ach, auvech, běda, co již mám čínítí?
Ach nestojte, co sobě mám počítí? /

37

Manželka říká:

Těšte se jedny již samému Bohu.

Boháč

Ba aniž naň spomínati nemohu.
Ach, přeběda, větší již na mne psoty,
710 kde jsou peníze a drahé klénoty?

Smrt říká:

Ho, ho, nechtěj se více na ně ptáti,
neb jich nemůžeš tam s sebou pobratí,
ale jinému musíš poručítí,
mladšímu hospodáři podstoupití.

102

Boháč s velikým křikem říká:

715 Ó peníze, peníze, stříbro, zlato.....

(*a utom s vyvracováním očí a velikým trápením umírá.*)

Smrt s posmíváním říká:

Hej, umím-li výborně to řemeslo,
u mne se nenachází jiné heslo.
Takt já umím hned každého skrotití,
kdo chce napořád všecky potupití.
720 Umím též každému rohy srazití,
kdo sobě chudého nechce vážití.
Umímť mu čistě v růžek nahlédnoutí,
než se naděje, k sobě přitřhnoutí. /
Ant leží, jako by mu v nos napískal.
725 Ej, co velmi mnoho sobě tím získal,
že chudého žebráka, tak nuzného,
dnes kázal ven vyhnati z domu svého?

38

Paní nařiká, říká:

Ach, běda, přeběda, mně ženě smutné
a již od pána svého opuštěné!
730 Ó, můj panáčku, komu mne poroučíš?
Tak-li mne smutnou v sírobě opustíš?
Chtěla bych radši za tebe umřítí,
než-li bez tebe v světě živa býti.
Ach běda, co sobě již mám počítí,
735 aneb kam se mám, sirá, obrátití?
Neb jsem ztratila nyní pána svého,
zboavena jsem již potěšení všeho.

Parmeno říká:

Ó paní, zanech toho naříkání,
tak náramně zbytečného plakání.

103

740 Mysliž raději, co teď máš činit,
nechceš-li právě o všechno přijít.
Však jest vždy lépe více statku vzítí,
než zhola všech svrškův zbavena býtí;
745 neb hned, jakž o tom zvědí bratří jeho,
cožkoli měl, poberou sami všeho.
Tebe věnem budou chtít odbývati,
musíš vpravdě na věně přestávati, /
ale já tobě chci dobře raditi,
budeš-li toliko ty sama chutí.
750 Však máš klíče od statku všelikého,
jdi, vyber sobě, co jest nejlepšího,
aby se sama v ničem nemeškala,
než co najvíc můžeš, aby nabrala.
Však já k tomu všemu tobě pomohu.
755 Potom, bude-li se líbiti Bohu,
kdyby se za jiného muže vdala,
na mne také aby pamatovala.

P a n i d í:

Jistě mi hned v tom dobrou radu dáváš,
chcít se dobrým odměnití, to shleďáš.
760 Já teď bez meškání do sklepu půjdu
a do všech truhlic hned pilně nahlédnu,
abych nejlepšího vlka vybrala
a tajně někde do kouta schovala,
aby žádný toho nemohl najítí,
765 kdyby přátelé statek chtěli vzítí.
Ty zamkni dům a nepust sem žádného!

P a r m e n o d í:

Jdi přede, nepustím ani jednoho.

P a r m e n o s v l e č e z p á n a č u b u a d í:

Než já též musím sobě zaplatiti,
zlatý řetěz a čubu s něho vzítí /
770 za svú službu ustavičnú a věrnú.

S y r u s p r s t e n y b ě ř e a d í:

Ját mu také prsteny s přístu strhnu.
Však jsem několik let sloužil u něho,
za službu nevzal jsem nic menšího.

(Dva čertí se šturcují s řetězy.)

P a r m e n o a S y r u s u t í k a j í, ř í k a j í c e:

Auveh, ký to čert tak velmi hrozného,
775 Luciper přišel z pekla horoucího.

Pane Bože, rač nyní s námi býtí,
však musíme oba strachy umřítí.

Dva čertí se upřímo sem k nám berou,
hle, jak se o ten řetěz spolu derou!

780 Podíme raději a utečme odsud
a podíváme se na ně od onud,
co s našim pánem budou počínati,
snad ho chtějí tím řetězem svázatí!

K v a s n i č k a č e r t k R a r a š k o v i d í:

Bratře Rarašku, máš-li v paměti své,
785 o čem dnes bylo rozmlouvání naše?

R a r a š e k d í:

O tom-li člověku velmi bohatém? /

Kvasnička dří:

Bezpochyby, ale podme s tenatem
a pilně je hned vsudy rozestřeme
a na všechny strany ted polikneme,
790 neb ten bohatý člověk již scepěnl.

Hledmež ho dobře, aby nám neušel,
šetřice jeho duše velmi pilně,
zarazíme ji hned pojednou silně,
neb vím, že všickni od něho odešli,
795 hledíc, aby něco z domu vynesli.

Podmež také a se nezanedbajme
a co nám náleží, nezameškajme!

Přátelům a bratřím statek zůstavil,
ale nám tělo a duši poručil.

800 Ba hle, Rarašku, jak tam čistě leží,
ba přispěšme k němu s těmi řetězy.

Rarašek k umrlci dří:

Hej, kterak se máš, náš milý příteli?
Od давных časuv jsme na tě číhalí,
protož pojed s námi do naší lázně.

805 Zatopímeť hned a zmyjem tě krásně,
aby se mohl tím lépe vypotiti,
můžeme tě na svrchnici vsaditi.

Ale u nás kusa mejdla nemáme,
třebas siry a smůly tobě dáme. /

810 Vody se u nás také nedostává,
neb u nás žádného deště nebývá.
My místo louhu smůly užíváme,
sirou každého u nás obleváme.

Muožť se i tobě s hojností dostati,
815 siry a smůly nechcem litovati.

Hádaj, nejsme-li dobří lazebníci?

Kvasnička dří:

Ba, hned až pfa výborní řemeslníci.

Rarašek dří:

Ale pomoz, Kvasničko, bratře milý,
vsak se nám dobře daří tuto chvíli.

820 Ba, jisté jsme dnes velmi šťastně vstali
a nikdy jsme se toho nenadáli.

Ba, však se můj sen nám opravdu zjevil
a zhola v nejmenším nic nepochybíl.

Kvasnička dří:

Ale bratře Rarašku, co je těžký!

825 Ját jsem neřekl, aby byl tak nelehký.
Vsak jim oba sotva můžem vládnouti,
musíme ho vždy za sebou táhnouti.

Víš co, zapomněli jsme kolečka vzíti,
mohli jsme ho na něm přčistě vříti.

830 Ale ponese me ho na nosidlách,
nes toliko přede napřed a táhla. /

(Čertí boháče nesou do pekla.)

Boháč v-pekle-k-Abrahamovi dří:

Otče Abraham, sámš' spravedlivý,
dobrý, milosrdný a lítostivý,

prosím, rač se nade mnou slitovati
835 a Lazara toho ke mně poslati,

aby namočil konec prstu svého
a svlačil horkosti jazyka mého,

neb se zde mučím v tom ohni náramně,
ach, přeběda, co se trápím ukrutně!

Abraham dít:

840 Pomní, synu, že dokuds' byl na světě,
užívals' dobrých věcí v svém životě,
ale Lazar musil zlych užívati,
v psotě, v nouzi, v chudobě přebývati.

Kdež on nyní u mne jest v potěšení
845 a ty jsi postaven v věčném trápení.

Nad to velíká rokle ustavena
mezi námi jest, pevně utvrzena,
takže, kteříž by od nás až k vám jíti,
aneb od vás chtěli sem k nám přijíti,

850 již toho nemohli tak vykonati,
než každý v tom místě musí zůstatí, /
jakž jest od každého prv zaslouženo.

Od počátku světa tak způsobeno,
aby, kteříž se radovali časné,
855 již se trápili a mučili věčně

v tom ohni, kterýž nikdá neuhasne,
červ neumře, trápení nepřestane,
neb po smrti žádného času není,
také z pekla nebude vykoupení,
860 ale kdo jsou na světě zarmoucení,
užítí mají v nebi potěšení.

Boháč dít:

Ale, milý otče, již prosím tebe,
pošli Lazara maličko od sebe,
aby do domu otce mého došel

865 a s smutnou novinou k mým bratřím přišel,
oznámíc jim, jak se mučím náramně
v tom ohni, kterýž neuhasne věčně.

At se již mým neštěstím všickni kají,
hřichu, nepravosti se vystříhají,
870 aby se i oni sem nedostali,
v věčných mukách se mnou nepřebývali.

Abraham dít:

Ó, však mají tam dosti Písem svatých,
knih Mojžíšových i také prorockých,
mohouť se dobře tomu z nich naučiti,
875 kterak mají na světě živi býti. /

V pravé víře tam pokání činíti,
chtějí-li věčných trápení ujtí.

Boháč dít:

Ne tak, Abrahame, otče náš milý,
ale kdyby k nim přišel v této chvilí
880 z mrtvých člověk, pokání by činili
a vpravdě hned by sobě usmyslili,
přestanouc od hřichu a nepravosti,
byli by již živi v víře, v svatosti.

Abraham dít:

Nechtějí-li Mojžíše poslouchati
885 a prorockých písem následovati,
takét neuvěří, by kdo měl vstáti
z mrtvých, budou se tomu posmívati.

Skonává se komedia

ZAVÍRÁNÍ VŠÍ KOMEDIE

Vysoce urození páni, páni,
urozené, šlechtetné paní, panny,
890 urození rytíři i stateční

slovoutní páni, moudří, opatrní,
k tomu napořád všickni lidé jiní,
jakž teď můžete býti jmenováni, /

- kteří jste naši hře se dnes dávali,
 895 ji slyšeti jste sobě nestejskali.
 Vaším milostem z toho děkujeme,
 všim dobrým se vám odsloužití chceme,
 ale vás ještě prosíme pokorně,
 že nás ráčíte slyšeti laskavě,
 900 jaké jednomu každému naučení
 dává se v podobenství toho čtení:
 Předně lidé bohatí v tomto světě,
 kteří se kochají v časném životě,
 mají se z toho pilně naučiti,
 905 aby s dobrým svědomím živi býti
 mohli a statkem od Boha půjčeným
 k věrné ruce na čas tolko svěřeným,
 jako věrní vládaři šafovali,
 ke cti, k chvále boží ho užívali,
 910 také k užítku jejich bližních nuzných,
 v bídě a v nedostatku postavených/
 Zde činili z mamony nepravosti
 přátely, kteříž by nás v čas úzkosti
 do věčných stánek sobě přivínuli,
 915 abychom na věky nezaplnili.
 Druhé, chudým se dává potěšení
 v jich nouzi, chudobě a zarmoucení,
 aby v chudobě ovšem nezoufali,
 než silně věříc, na tom pevně stáli, /
 920 ačkoli na čas zde jsou zarmoucení,
 jako by od Boha byli zavrženi.
 Však se proto Bůh stará o chudé lidi
 a když se mu příhodné býti vidí,
 vytrhne je z časných bíd a žalosti
 925 a převede tam do věčné radosti.
 Což se jim koli nedostalo v světě,
 nahradí hojněji v věčném životě.
 Protož již jedenkaždý, slyšíc o tom,
 tím se zprav, vystříháje se vždy potom

- 930 lakomství, závistí a ukřutenství
 a k chudým lidem nemilosrdenství.
 Hled zde dobré svědomí zachovati,
 v víře v Krista dobrý boj bojovati.
 Raději s Lazarem na čas trpěti,
 935 v chudobě a protivenství bydleti,
 po smrti budem s nim odpočívati
 v luonu Abrahamovém, užívati
 radosti a potěšení věčného
 toho života blahoslaveného.
 940 K tomu dobrému rač nám dopomoci
 Pán Bůh všemohůcí svú božskou mocí,
 jemuž buď chvála a díkyv činění
 od nás vzdávána věčně bez skončení.

Amen

DIVADELNÉ HRY
PAVLA KYRMEZERA

VYDALO VYDAVATELSTVO SLOVENSKEJ AKADEMIE VIED
BRATISLAVA 1956

DO TLAČE PRIPRAVILA A ÚVODNÚ ŠTÚDIU NAPÍŠALA

DR. MILENA CESNAKOVÁ-MICHALCOVÁ

VEDECKÝ REDAKTOR JOZEF MINÁRIK

REDAKTORKA PUBLIKÁCIE VIERA RYBÁROVÁ

TECHNICKÁ REDAKTORKA DR. ZUZANA VISNYIOVÁ

KOREKTORKA MARGITA FABÍKOVÁ

301-02. Daň 5%. P. č. 488. Č. 4432/56-IV/1-28. Náklad 1150 výtlačkov. Papier 221-01, 80 g, 70/100, PH 9,50, AH 10,96, VH 11. Rukopis zadany v marci 1956, výtlačené v októbri 1956. Vytlačila Pravda vydavateľstvo ÚV KSS v Košiciach zo sádzby písmom Menhart.

Strán 304, obrázkov 6.

Cena brož. Kčs 13,75, viaz. Kčs 18,15

56/VI.-3
A-87.728